

Foto L. Kašík

ODSTRAŇOVÁNÍ BŘEHOVÝCH POROSTŮ OHROŽUJÍCÍCH BEZPEČNOST DRÁŽNÍ DOPRAVY

Ing. Jana Shánělová, Ing. Mgr. Petr Náhlovský
Povodí Labe, státní podnik

Konference Vodní toky 2017, Hradec Králové 21. – 22. 11. 2017

Břehové porosty

Nejsou přímo definovány – jejich charakter a rozsah vyplývá z § 47 odst. 2) písm. b) a § 49 odst. 1 a 2 vodního zákona.

Stromy a keře, rostoucí po obou březích vodního toku v pásmu dle zákona od břehové hrany na každé straně:

- 10 metrů u dopravně významných vodních cest
- 8 metrů u ostatních významných vodních toků
- 6 metrů u drobných vodních toků

Břehový porost Divoké Orlice. Zdroj Povodí Labe, s.p.

Péče o břehové porosty

Pěstební zásahy u Bunčovského potoka. Zdroj Lesy ČR, s.p.

§ 47 odst. 2 písm. b) vodního zákona

„Správou vodních toků se rozumí povinnost pečovat o koryta vodních toků, **udržovat břehové porosty na pozemcích koryt vodních toků** nebo na pozemcích s nimi sousedících v šířce podle § 49 odst. 2 tak, aby se nestaly překážkou znemožňující plynulý odtok vody při povodni, s přihlédnutím k tomu, aby jejich druhová skladba co nejvíce odpovídala přírodním podmínkám daného místa; to neplatí, jde-li o pozemky určené k plnění funkcí lesa.“

Péče o břehové porosty

§ 8 odst. 2) zákona o ochraně přírody a krajiny:

„Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, **při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení pro rozvod tepelné energie prováděném při provozování těchto zařízení, k odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin; v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu.“**

Kácení dřevin na dolním toku Moravy. Zdroj Povodí Moravy, s.p.

Zdroje ohrožení dráhy

Břehové porosty u cyklostezky a železničního koridoru v Gerharticích.
Zdroj Povodí Labe, s.p.

§ 10 odst. 1 zákona o drahách:

*„**Vlastníci nemovitě věci v sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad.**“*

Zdroje ohrožení dráhy

Možnost postupu při odstraňování:

A) Havarijní stav, hrozící bezprostředním ohrožením

Postup dle § 8 odst. 4 zák. o ochraně přírody a krajiny – strom je bezodkladně pokácen a do 15 dnů od pokácení je nutné tuto skutečnost nahlásit orgánu ochrany přírody a krajiny.

Praktická zkušenost: Je dobré opravdu důkladně před kácením zdokumentovat, že strom svým stavem *zřejmě a bezprostředně ohrožuje život či zdraví nebo hrozí škoda značného rozsahu* - následně může být toto rozporováno orgánem ochrany přírody nebo ČIŽP.

Kácení u Tiché Orlice. Zdroj Povodí Labe,s.p.

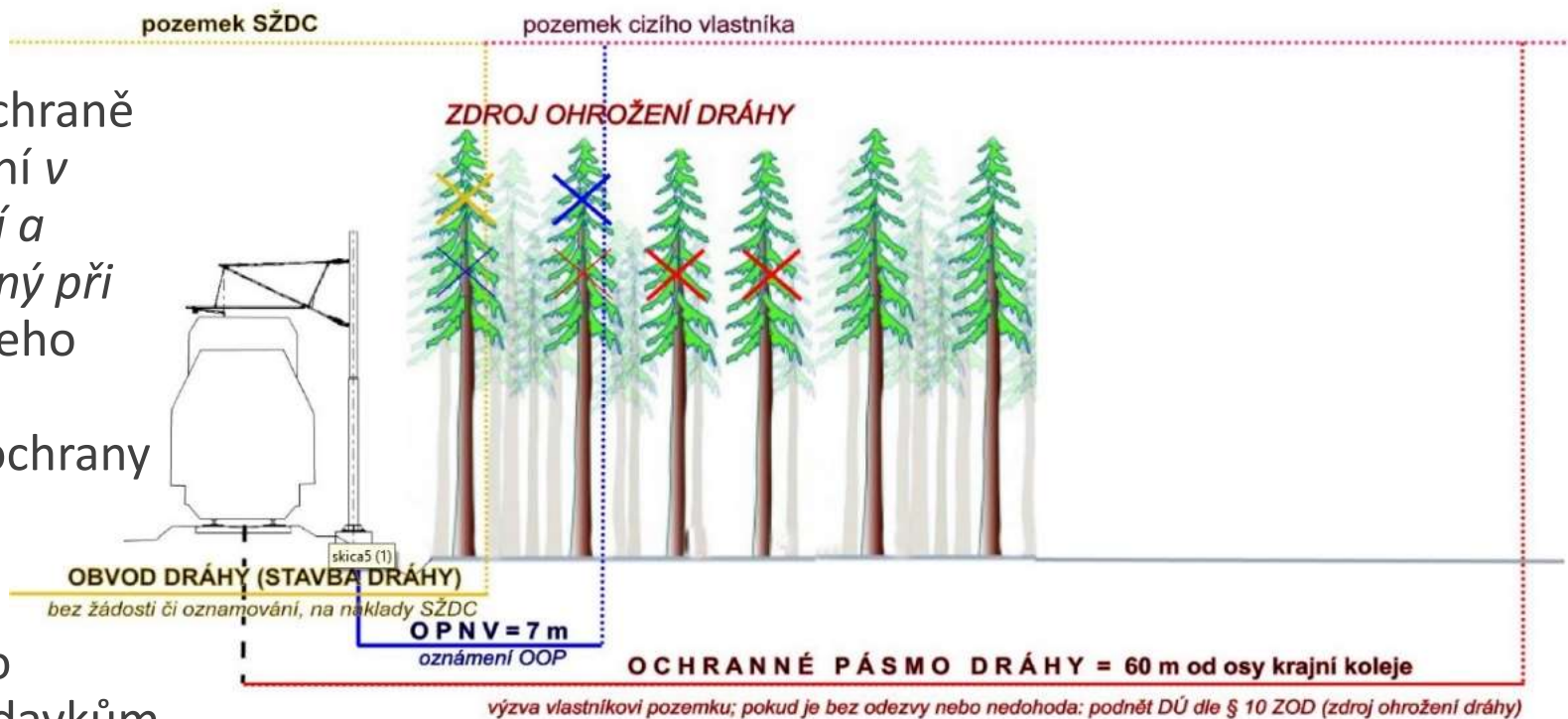
Zdroje ohrožení dráhy

Možnost postupu při odstraňování:

B) Kácení v obvodu trakce

Postup dle § 8 odst. 2 zák. o ochraně přírody a krajiny – záměr kácení v *ochranném pásmu elektrizační a plynárenské soustavy prováděný při provozování těchto soustav* a jeho rozsah je s patnáctidenním předstihem nahlášen orgánu ochrany přírody a krajiny.

Orgán ochrany přírody může kácení omezit, pozastavit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin.

Ochranné pásmo elektrizační soustavy a dráhy. Autor nákresu R. Kovařík, zdroj SŽDC.

Zdroje ohrožení dráhy

Možnost postupu při odstraňování:

C) Kácení za účelem zajištění bezpečnosti dráhy

Postup dle § 8 odst. 4 zák. o ochraně přírody a krajiny – záměr kácení *za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze* a jeho rozsah je s patnáctidenním předstihem nahlášen orgánu ochrany přírody a krajiny.

Orgán ochrany přírody může kácení omezit, pozastavit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin, ovšem jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu (tedy drážní úřad musí souhlasit s omezením nebo zakázáním kácení).

Břehové porosty Tiché Orlice, ohrožující železniční koridor. Foto L. Kašík

Zdroje ohrožení dráhy

Prořez břehového porostu u Tiché Orlice.
Zdroj Povodí Labe, s.p.

Výše uvedené postupy zbavují kácejícího nutnosti mít **povolení ke kácení dřevin, rostoucích mimo les (§ 8 odst. 1)**.

Výkladovou nejasnost způsobuje, zda je v těchto případech zbaven i nutnosti získání následujících správních aktů:

- ❖ souhlasné stanovisko se zásahem do významného krajinného prvku (§ 4 odst.2)
- ❖ výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (§ 56)
- ❖ Výjimka ze zákazů ve zvláště chráněných územích (§ 43)
- ❖ Závazné stanovisko k některým činnostem ve zvláště chráněných územích (§ 44)
- ❖ Stanovení odchylného postupu při ochraně volně žijících ptáků (§ 5a)

Zdroje ohrožení dráhy

Zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich:

§ 24

Krajní nouze

(1) Čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

§ 27

Přípustné riziko

(1) Čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže někdo v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl k dispozici v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo v rámci svého předmětu činnosti společensky prospěšnou činnost, již ohrozí nebo poruší zájem chráněný zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.

(2) O přípustné riziko nejde, jestliže

a) činnost podle odstavce 1 ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by k ní dal v souladu s jiným právním předpisem souhlas,

b) výsledek, k němuž činnost podle odstavce 1 směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, nebo

c) provádění činnosti podle odstavce 1 zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu nebo zásadám lidskosti nebo se přičí dobrým mravům.

Kácení zdrojů ohrožení dráhy v Gerharticích

2014 – SŽDC žádá Povodí Labe, s.p. (PLa), aby odstranil 107 ks stromů v břehovém porostu Tiché Orlice u koridoru

2015 - v souvislosti s žádostí o povolení nařizuje OOP PLa provedení biologického hodnocení, to trvá až do května 2016 – mezitím se PLa brání povinnosti s tím, že odstranění zdrojů ohrožení dráhy, pokud jsou přírodním jevem, je na provozovateli dráhy

12/2016 – Drážní úřad nařizuje pokácení do 31. 3. 2017, odvolací orgán (MD) rozhodnutí potvrzuje

1/2017 – žádost o povolení ke kácení dřevin (před novelou) – povoleno kácení pouze části ze 107 stromů, navíc nutnost výjimky u zvláště chráněných druhů, stanovení odchýlného postupu při ochraně ptáků (nutný ornitologický průzkum) a souhlas se zásahem do VKP – vše získáno až v 8/2017 s možností kácet od 10/2017

10/2017 – kácení povolené části ze 107 stromů.

11/2017 – ohlášení kácení zbylých stromů ve smyslu ust. § 8 odst. 2

Stav v Gerharticích před zahájením kácení v 10/2017. Foto L. Kašlík

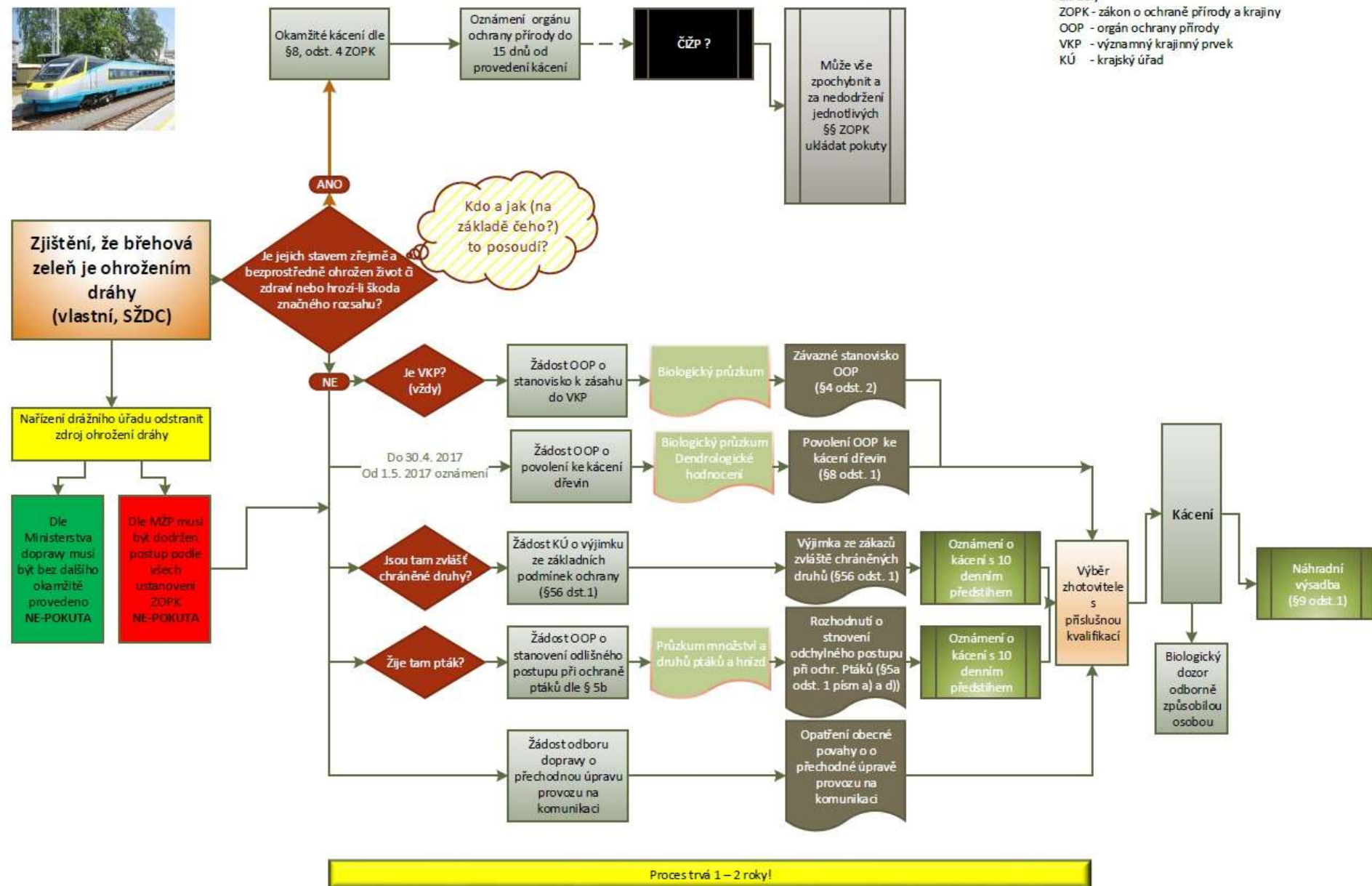

Diagram postupu při kácení dřevin, ohrožujících drážní dopravu. Autor M.Šebesta

Děkujeme za pozornost!